

De Ark Gouda: een unieke woon- en werkgemeenschap

‘Vertel me even dat je niet kan leven zonder mij’

Plekken waar mensen met en zonder beperking op voet van gelijkwaardigheid met elkaar leven en werken? Die zijn even zeldzaam als inspirerend. Wie de kleinschalige woon- en werkgemeenschap De Ark (L'Arche) Gouda bezoekt, zal alle indrukken en ontmoetingen niet snel vergeten.

Bart, pakweg 45, stopt uitgezaagde dierfiguurtjes in een houten ark van Noach. Medewerker Lianne helpt hem, een hand op zijn schouder. “Dit is een...? Giraf,” zegt ze. “Die heeft een lange...? Nek. Doe er maar in. Goed zo, Bart!”

Zachte handschoenen

Bart is verstandelijk beperkt en draagt zachte handschoenen. Naast hem aan de lange woonkamertafel zit de 73-jarige Ferdinand. Hij kleurt in zijn dikke schetsboek. Af en toe kijkt hij met tevreden ogen en een innemende lach om zich heen. “Bart en Ferdinand hebben beduidend meer zorg nodig dan anderen,” zegt Rebecca (assistent Wonen). “We kijken bij iedereen wat hij of zij wel en niet kan,” vult Lianne aan. Beide mannen zijn ‘huisgenoten’, zoals inwonende cliënten hier heten. Degenen die een zinvolle dagbesteding hebben in het creatieve atelier of in de bloementuin maar elders wonen, zijn ‘makers’.

‘Woef-woef-woef!’

De Ark Gouda is, evenals De Ark Haarlem, onderdeel van de internationale L'Arche-beweging, gesticht door de Canadees Jean Vanier in Trosly-Breuil in Frankrijk. In ons land is De Ark vooral bekend geworden dankzij Henri Nouwen. Deze priester en auteur werd wereldberoemd met zijn bestseller *Eindelijk thuis*, over de gelijkenis van de verloren zoon. Maar hij schreef ook het autobiografische *Adam*. Daarin beschrijft hij hoe het samenleven met meervoudig gehandicapten in een Ark-gemeenschap zijn (geloofs)leven heeft gevormd. Ferdinand toont zijn volgekleurde bladzijden. “Gisteren gemaakt,” zegt hij glunderend. “Goed gedaan, hoor,” prijst Rebecca. Als Lianne Bart een krokodil-puzzelstuk voorhoudt, zegt Ferdinand opeens plagerig tegen haar: “Dat ben jij!” “En wat is Rebecca dan?” reageert Lianne. “Woef-woef-woef!” antwoordt Ferdinand. Rebecca schiet in de lach: ze kent haar pappenheimers.

Schoffelen, snoeien en schikken

Buiten stijgt het kwik gestaag: de Goudse binnenstad warmt zich aan de zomerzon. Zes makers (gehuld in werkbroeken en felblauwe Ark-polo's) schoffelen, snoeien en schikken dat het een lieve lust is. Dorothea, assistent Dagbesteding en al twaalf jaar werkzaam bij De Ark, helpt hier en daar een handje. “We stonden net op het punt te gaan pauzeren,” zegt ze. Met twee handen voor haar mond: “Jongens, allemaal even handen wassen: de EO-mensen zijn er!”

Even later zit iedereen op tuinstoelen rond de tafel op een houten vlonder. De lichtgrijze parasol biedt verkoeling, en er gaan koekjes rond. Met gepaste trots laten de makers – Jochem, Paul, Wouter, Anne, Erwin en Roos – zien wat zij hier zoal maken: van keurig ingepakte zakjes met bloemzaden tot zelfgeschikte boeketten, die verkocht worden aan 25 ‘aandeelhouders’. “We begonnen met een moestuin,” vertelt Dorothea, “maar we hebben er een duurzame bloementuin van gemaakt.” “Ja, we werken allemaal heel hard hier,” zegt Paul. Nelleke, die wekelijks enkele uren vrijwilligerswerk in de tuin doet, knikt en antwoordt: “Mijn boeket stond maar liefst twee weken: echte kwaliteit.”

Met elkaar

Als de makers weer tussen de bloemen en planten verdwijnen, zegt Dorothea: “Hier zie je echt iets groeien. Letterlijk in onze tuin, maar ook bij de makers. We betrekken ze volop bij het onderhoud, het planten, het snoeien en het bloemschikken. Alles doen we met elkaar. Sommige makers hebben een officieel grasmaaidi-

‘We zijn allemaal belangrijk’

ploma, en leggen samen met onze hovenier ook tuinen aan.” Paul, die kennelijk heeft meegeluisterd, schudt z'n hoofd. “Ik houd niet van dat ‘makers’. Noem ons ‘deelnemers’. Of ‘bijzondere mensen’ – want dat zijn we.”

Naar hartenlust

In het creatieve atelier wordt ondertussen geschilderd (door Stephanie en Dylan), en gekleurd met dikke krijtjes (Esther). Anna, assistent Dagbesteding, geeft waar nodig wat aanwijzingen. Op de achtergrond klinkt rustige muziek. “Wat Esther en de anderen hier maken, proberen we altijd te verwerken in een eindproduct: een schil-

derijtje, of bijvoorbeeld ansichtkaarten,” legt Anna uit. “Die verkopen we dan weer op markten. Bezig-zijn is belangrijker dan zo'n eindproduct. Toch is het voor iedereen leuk als je iets maakt waar anderen blij van worden.” “Wij maken anderen graag blij,” zegt Dylan, die in een ooit witte schilderjas rondloopt en de fotograaf twee van zijn kunstwerken toont.

Kleurrijke kommen

In een hoekje bij het raam zit Walter. Van oude A4'tjes maakt hij een eindeloze hoeveelheid snippers. Die worden gebruikt voor een oud ambacht: papier scheppen. Anna laat zien wat je zo kunt maken: van stevige kommen tot notitieboekjes en kerstballen. “Het mooie is dat je hier, net als in de tuin, met z'n allen aan iets werkt,” zegt Anna. “Walters mogelijkheden zijn beperkt, maar zonder zijn snippers kan er geen papier worden geschept. Elk schakeltje in het proces is nodig.” “We zijn allemaal belangrijk,” zegt de zojuist binnenkomende makker Martien, die demonstreert hoe dit scheppen in z'n werk gaat. Maar als de fotograaf dat wil vastleggen, geeft hij het stokje over aan Dylan. “Keurig!” zegt Anna wanneer Dylan het houten frame met strakgespannen gaas en papierpulp voorzichtig omkeert. “Hier

‘Deze mensen hebben zo veel te betekenen voor onze maatschappij’

moet je echt geduld voor hebben,” zegt hij. “Dat heb ik, gelukkig.”

‘Vieren staat centraal’

12.00 uur: lunchtijd. Gemeenschapsverantwoordelijke Fred van Setten zoekt een plekje tussen de makkers in de gezellige eetruimte. Dan pakt iedereen elkaars hand en zingt een eenvoudig maar raak liedje van Toon Hermans:

Geef mij je hand
Geef mij ze allebei
En vertel me even
Dat je niet kan leven
Zonder mij, zonder mij.

“Eet smakelijk!” Boven onze hoofden hangen slingers en ballonnen, en op elke tafel staan fleurige zonnebloemen. “Vieren staat bij ons centraal,” zegt Fred tijdens de broodmaaltijd, terwijl Stephanie geurige groentesoep inschenkt. “Verjaardagen, maar ook andere momenten markeren we graag. Komende zaterdag nemen we bijvoorbeeld afscheid van een groep vrijwilligers uit Duitsland, die hier een jaar lang hebben meegedraaid. Ons motto is dat je het leven samen moet vieren.”

Natuurlijk zijn er ook weleens moeilijke momenten. “Eind vorig jaar moesten we bijvoorbeeld afscheid nemen van een huisgenoot, omdat wij de intensieve zorg die zij nodig had, onmogelijk konden bieden. Dat was pijnlijk. Ik wil me er daarom hard voor maken dat we in de nabije toekomst hier levensbestendige zorg kunnen bieden. Onze andere grote droom is uitbreiding, zodat we meer huisgenoten en meer makkers kunnen verwelkomen.” Binnen De Ark, vertelt hij, draagt ieder-

een een steentje bij. “We leren hier van elkaar, dragen zorg voor elkaar en zo – als veelkleurige gemeenschap – verrijken we elkaars leven.”

Ongelofelijk verrijkend

Na de lunch ontmoeten we Ronald, gediplomeerd hovenier en inmiddels al 16 jaar nauw betrokken bij De Ark Gouda, nu ook als lid van de gemeenschapsraad. “In totaal ben ik wel 29 jaar intensief betrokken bij De Ark,” zegt hij enthousiast. Ronald woonde en werkte de afgelopen decennia onder andere in Frankrijk, de Palestijnse Gebieden en België in uiteenlopende Ark-gemeenschappen. “Het is heus niet altijd makkelijk, maar wel ongelofelijk verrijkend om je leven te delen met deze kwetsbare mensen. Ze hebben zo veel te betekenen voor onze maatschappij. Als geen ander kunnen zij je, door hun openheid en spontaniteit, leren omgaan met je eigen kwetsbaarheid. Want anders dan wij, dragen zij nooit een masker. De omgang met deze geweldige mensen heeft mij milder gemaakt.”

Een boeket wildbloemen

Ook Eline, verantwoordelijke Dagbesteding, is “gegrepen door het Ark-virus,” vertelt ze ’s middags in een van de woonkamers. “Ik kom uit de reguliere zorg, maar zo’n plek als dit is echt uniek. Dat zit ’m vooral in de nabijheid die we hier met elkaar ervaren. We vormen een hechte gemeenschap, waarin iedereen een stem heeft. Wij delen het leven in alle aspecten, in vreugde en verdriet. Dit is een plek waar mensen met en zonder handicap op gelijkwaardige wijze sámen leven en werken, waar iedereen helemaal zichzelf mag zijn.

Hoewel De Ark vanouds een christelijke instelling is en er ook geregeld gebedsvieringen worden gehouden, is iedereen welkom. Ik werk hier nu vijf jaar, en dat vind ik nog steeds geweldig.”

Bij het afscheid, later die middag, tovert Martien een prachtig boeket wildbloemen uit de Ark-bloementuin tevoorschijn. “Voor de hele EO.” Hij geeft een kletsende high five en zegt met een warme lach: “Nou, maak er nog maar een mooie dag van!”

In De Ark Gouda wonen op dit moment elf huisgenoten, en zeventien ‘makkers’ draaien mee in de dagbesteding (het creatieve atelier en ‘De Ark groenvoorziening’). Medewerkers worden hier assistenten genoemd, omdat zij huisgenoten en makkers assisteren bij het gewone, dagelijkse leven. Ze worden bijgestaan door vrijwilligers.

Web Arkgouda.nl

